

Dietzesma leiçon :

D'André Dexet, plus connu sous le nom de PANAZÔ

Lue par Jaumeta Beauzetie (parler de Nontron)

LO GRAND BIRAUIA SUR LA “PETA-SI-QUÒ-PÒT” DE SON NEBOT

Lu nebot dau grand Birauia es a la mòda, coma son tots los jòunes dau jorn d'aüei : piaus longs, pantalons petaçats, “ticheurte” coma ilhs disen en francés, sabe ieu que de mai... Son pitit nom : Piere, mas Birauia lu ‘pela Piaron.

Queu nebot a ‘na motò. Qu’es ‘na japonesa, ‘na “Peta-si-quò-pòt” ; mas per petar, quò peta !

Diumenc passat, Piaron venguet veire son oncle a Vira-Tranuja.

– Tonton, voes-tu venir far un pitit torn en motò coma me ?

– E perqué pas ! faguet Birauia.

Quò fai qu’eu montet sur lo sièti de darreir e veiquí la Peta-si-quò-pòt partida sur la rota de Sent-Liunard.

Piaron fasiá virar la ponhada de la mecanica e vos garantisse que qu’avançava sur quela rota.

Birauia ne vesiá pas passar los aubres mai los quites poteus. Per petar, quò petava... Mas ne fasiá pas tant chaud que quò díumenc matin, los amics, e per bien vos dire, Birauia se jalava sur quela motò. Eu credet a son nebot :

– Dija, Piaron, ne ‘nas pas si redde ; mas dents se secoden dins ma gòrja !

Piaron plantet la Peta-si-quò-pòt ;

– Dija-me, tonton, faguet lu nebot, si t’as freg a la peitrena, qu’es pas malaisat, vira ta vesta darreir-davant, quò te virará dau corrent d’er ; tant pieg per ton eschina...

Birauia se des’bilhet e viret sa vesta darreir-davant. Piaron li aidet a enfilar las manjas e prenguet suenh de bien lu botonar sur l’eschina. E ben, quò ‘nava mielhs ! Birauia ne sentiá pus tant lu vent. E ilhs ‘riberen au Pont de Noblat...

Mas vai te far fotre ! Ne sabe pas coma Piaron faguet son compte, mas la Peta-si-quò-pòt esripet, manquet lu tornant e volet dins lo caniveu. À ! Filh de garça ! Quò n’en faguet ‘na brava bradassada ! Piaron ‘net s’esvenlar au mitan de la rota e lo paubre Birauia se tornet trobar dins la davantura de ‘na botica, esfetjat coma un grapaud. Quò faguet ‘n atropament ; los gendarmas ‘riberen e s’ocuperen d’abòrd de Birauia, lu pus mau ‘dobat daus dos.

Piaron n’aviá pas de mau ; eu se tornet levar, eu s’eissuget e eu auviguet credar. Eu se desviret e eu veguet l’atropament davant la botica. « Quò l’i es, penset-eu, mon oncle es mòrt ! ».

Birauia n’eria pas defuntat, lu filh de garça ; eu credava a n’en far petar lo viaduc de Sent-Liunard. Piaron s’apruchet, faguet escartar lu monde e damandet aus gendarmas :

– A-t-eu dau mau, mon tonton ? Qu’a-t-eu a credar entau ?

– Non, respondet un gendarma ; non, quò sirá ren !... mas nos l’i am trabalhat !... À ! lu chen de mau ! N’am vut lu moment que nos n’arribariam pas a li tornar lo chais en plaça, a queu paubre Birauia ! Nos n’arribavam pas a li tornar metre sa testa d’aplomb : eu aviá lu còu virat darreir-davant, lo paubre diable ! Vos parlatz d’un trabalh !...

E ben, los amics, n’ai pas mestíer de vos dire que quò li a copat l’envia de l’i tornar montar, a queu paubre Birauia, sur la Peta-si-quò-pòt de son nebot !

Nhòrla contada a la radiò de Limotges per PANAZÔ, pareguda dins la Cronica Occitana dau 16 de junh 1975, dau jornau “L’ECÒ DAU CENTRE”.